

LIBER

ab ortu stellæ tempus est, ad mediationem cœli supra terram, æquatur tempori quod à mediatione cœli ad occasum fluit. Meridianus enim portiones parallelorum quæ supra Horizontem sunt omnes per æqualia secat. Item accidit sub Horizonte. Tempus autē quod fluit à mediatione cœli supra terram ad stellæ occasum in sphaera recta, æquale est tempori quod transit ab occasu ad mediationem cœli sub terra. In sphaera uero obliqua inæquale semper, nisi stella sit in æquinoctiali. Similiter tempus à mediatione cœli sub terra ad ortum, æquale est in sphaera recta tempori, quod est ab ortu ad mediationem cœli supra terram. In obliqua uero non, nisi stellam in æquinoctiali reperias. Accidit deniq; in sphaera recta, quod omnes stellæ cœlum simul mediantes, etiam simul orientur & occidant. Secluso tamen motu earum, qui inter has instantiam facit, quamuis admodum paruus accidit. In sphaera uero obliqua non sic, sed stellarum quæ una cœlū mediant, quæ septentrionalior est, meridianā oriendo præuenit, occidendo uero sequitur &c.

PROPOSITIO V.

Dictas stellarum habitudines utiliter commiscere.

¶ Commiscebimus siquidem has habitudines dum quæq; stellarum cū qua parte Zodiaci oriatur, occidat aut cœlum mediet. Considerabimus etiam cum qua stellarum fixarum quiscq; planetarum aut oriatur, aut occidat, siue cœlum mediet. Ad eas tamen habitudines quas stellæ ad Solē, & Horizontē habent, specialius descendemus. In nouē enim modos eas partiemur.

¶ Primo habitudo est ortus matutini, dum scilicet Sol, & stella ipsa in orientali parte Horizontis statuuntur. Huic tres sunt modi. Vnus quando stella sub radijs Solis existens, statim post Solem ortum oritur. Alius quando Sol & stella simul oriūtur. Sed horum duorum neuter sensu percipitur. Tertius dum stella radios agrediens, prior Sole oritur.

¶ Secundo habitudo dicitur mediatio cœli matutina, quando scilicet Sole in orientali parte Horizontis existente, stella est in medio cœli. Cuius itidem tres modos distinguimus. Quorum unus est, dum statim post Solem ortum stella cœlum mediat. Hæc enim habitudo uisu considerari nequit. Alius modus accidit, quando Sole oriente stella cœlum mediat, qui quæq; modus uideri non potest. Tertius modus, quando statim postquam stella cœlum mediat, Sol oritur, hic uisu notari potest.

¶ Tertia habitudo, quando Sol in orientali parte & stella in occidentali parte Horizontis constituuntur, & dicitur occasus matutinus. Cui tres sunt modi. Vnus quando statim post Solem ortum stella occidit. Alius quando Sol & stella in Horizonte statuuntur præcisissime, ille quidem ex parte orientis, hæc uero ex parte occidentis. Sed neuter horum modorum sensu dinoscitur. Tertius modus, quando statim post stellam occidentem Sol oritur illum sensus compræhendere potest. Quarta habitudo uocatur ortus meridianus, quæ fit dum Sol in meridiano, & stella in orientali Horizontis parte fuerint. Cui duos modos dabimus. Vnum dum Sol in medio cœli iuper terram fuerit, & stella oritur, qui diurnus dicitur. Alium dum Sol in medio cœli sub terra fuerit, & stella in ortu, qui nocturnus appellabitur. Primum sensus compræhendere non poterit, sed secundum.

¶ Quinta habitudo est mediatio cœli meridiana, quæ contingit dū stella cœlum mediat, Sole meridianū occupante. Cuius duo sunt modi diurni.

Vnus